

ע"פ 40893/04/15 - ראוף סלימאן מרעי נגד הוועדה המקומית לתכנון ובניה מעלה חרמון

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליימ

ע"פ 40893-04-15 מרעי נ' מ.י. ו.מ. לתכנון ובניה מעלה חרמון

בפני כב' השופטת אסתר הלמן

המערער ראוף סלימאן מרעי

נגד

המשיבה הוועדה המקומית לתכנון ובניה מעלה חרמון

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בקריית שמונה, [כב' השופט נ. מישורי], בתיק 5042/07

פסק דין

1. המערער הורשע בעבירה של אי קיום צו בית משפט, שהורה לו להרוס מבנה (שהיווה תחילת בנייתו של בית מגורים), בשטח כולל של כ-300 מ"ר (הכולל כ-180 מ"ר בקומת מחסנים), שבנה בכפר מג'דל שמש.

2. הצו המקורי ניתן ביום 13/11/85 במסגרת גזר הדין בת.פ. 96/85 (מסעדה), בעקבות הרשעתו של המערער בעבירה של בנייה ללא היתר.

3. בשנת 2006, כאשר התגלה כי המערער טרם הרס את המבנה ולא הושג היתר כדין לבנייתו, הוגש כנגדו כתב האישום הנוכחי.

מלכתחילה יוחסו למערער גם עבירות נוספות של בנייה ללא היתר והפרת צו נוסף, אולם לאחר בחינת טענות המערער, הודיעה המשיבה, כי היא מבקשת לתקן את כתב האישום והעבירות הנוספות נמחקו. בשלב זה הודה המערער בעובדות כתב האישום המתוקן ובעבירה המיוחסת לו והורשע על פי הודאתו.

4. בית המשפט קמא דן את המערער לעונשים הבאים:

6 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 50,000 ₪ או 220 ימי מאסר כנגדו, וחייבו לחתום על התחייבות בסך 40,000 ₪ או 200 ימי מאסר כנגדה, למשך שנתיים בגין העבירות המפורטות בפרק י' לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965. עוד הורה בית המשפט קמא על איסור השימוש במבנה הלא חוקי החל ממועד מתן גזר הדין.

5. בערעור על חומרת גזר הדין מבקש המערער:
- א. לבטל את עונש המאסר המותנה שהושת עליו.
- ב. לבטל או להפחית משמעותית את סכום הקנס.
- ג. לבטל את רכיב ההתחייבות, ולחלופין, להפחית את שיעורה, ובכל מקרה לבטל את ימי המאסר חלף ההתחייבות.
6. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, שוכנעתי כי יש לקבל את טענות המערער בחלקן;
- צו ההריסה שטרם קיים ניתן עוד בשנת 1985. מאז הוגשו כנגד המערער מספר כתבי אישום בגין אי קיום הצו והוא נדון לקנסות ולמאסרים מותנים, ואף למאסר ממש, ואלה לא הביאו לאכיפת הצו.
7. טענתו העיקרית של המערער הינה, כי מאז מתן הצו חל שינוי בנסיבות, הואיל ואין לו כיום כל זיקה לנכס ואיננו יכול לפעול לקיום הצו, וזאת לאחר שעם מות אביו הוא מודר מנכסיו.
- בפני בית המשפט קמא טען המערער, כי מזה כ- 6 שנים הוא איננו מחזיק בבית. בית המשפט קמא נתן דעתו לטיעון זה, אולם מנגד נלקחה בחשבון העובדה שבמשך למעלה מ-20 שנה, מאז ניתן הצו ועד שהפסיק המערער להחזיק בנכס, הייתה לו הזדמנות לפעול לקיומו והוא לא עשה כן.
8. בית המשפט קמא בחן את מתחם העונש ההולם, בהתאם לנדרש בחוק העונשין, התשל"ז-1979 (להלן: "חוק העונשין"), לאחר תיקון 113 לחוק, התייחס לערך המוגן הנפגע כתוצאה מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, למדיניות הענישה המחמירה בעבירות של אי קיום צווים בתחום התכנון והבנייה ולנסיבות הנוגעות לביצוע העבירה, וקבע כי המתחם נע בין 3 חודשי מאסר על תנאי ל-6 חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות וקנס בן 15,000 ₪ ל-80,000 ₪ לצד התחייבות ואיסור שימוש.
9. בנסיבה הנוגעת לאורך תקופת השימוש במבנה הלא חוקי, לקח בית המשפט קמא בחשבון את העובדה שההרשעה הקודמת של המערער בגין אי קיום הצו הינה משנת 1999, והתקופה הרלבנטית לגזר הדין הינה, לפיכך, ממועד זה ועד למועד שבו חדל המערער, לטענתו, מלהחזיק במבנה.
10. בית המשפט קמא פירט בהרחבה את השיקולים לקביעת המתחם, כאשר בכל הנוגע לקנס, נלקח בחשבון, כמצוות הוראת סעיף 40ח' לחוק העונשין, גם מצבו הכלכלי של המערער, המתקיים מקצבת נכות (בשל נכות רפואית בשיעור של 75%).
11. עונשו של המערער נגזר בתוך המתחם, בהעדר נימוקים לסטות ממנו.

בקביעת העונש המתאים למערער נלקחו בחשבון הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, לרבות נסיבותיו האישיות של המערער, גילו, מצבו הרפואי והודאתו, ומנגד עברו הפלילי הלא קל בעבירות מתחומים מגוונים (אלימות, רכוש, סמים, נשק ועוד) ובעבירות תכנון ובנייה, והעונשים שהוטלו עליו בעבר בגין עבירות אלה.

על סמך האמור, נקבע כי עונשו של המערער צריך להיות ברף הבינוני גבוה של המתחם.

12. כידוע, אין בית המשפט של ערעור מתערב בעונשים שהוטלו על ידי הערכאה הדיונית, אלא מקום שנפלה בהם טעות בולטת או שהם סוטים באופן ניכר מרף הענישה הנוהג. במקרה זה, קביעת העונש המתאים למערער ברף הבינוני-גבוה של המתחם מתיישבת היטב עם השיקולים שהיה על בית המשפט לשקול ולא ניתן לומר כי העונשים הינם מופרזים בחומרתם, במידה המצדיקה התערבותה של ערכאת הערעור, גם בהינתן מצבו הרפואי והכלכלי של המערער.

13. למרות האמור, אני סבורה, כי יש מקום להתערבות בקביעת העונשים צופי העתיד שבגזר הדין, מתוך התחשבות בטענה כי יקשה על המערער לפעול כיום לקיום הצו. גם אם העברת החזקה בנכס איננה פוטרת את המערער מאחריות לביצוע הצו, לא ניתן להתעלם מן הטענה כי ביצוע הצו כיום יתקל בקושי מעשי רב. בנסיבות אלה, אני מורה, כי עונש המאסר על תנאי שהוטל על המערער יוותר על כנו, ביחס לעבירות שנקבעו בגזר הדין, **למעט אי קיום הצו נשוא הרשעתו כאן.**

כך גם חיובו לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה יישאר על כנו, וההתחייבות תחול על העבירות שנקבעו בגזר הדין, **למעט אי קיום הצו נשוא הרשעתו כאן.**

14. עוד מצאתי לנכון לקבל טענת המערער, כי לא היה מקום לקבוע את ימי המאסר חלף ההתחייבות, וקביעה זו שמורה למותב שיורה על הפעלת ההתחייבות, אם וכאשר יהא מקום לחלטה. (ראה בעניין זה פסק דינו המנומק של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע בערעורים מאוחדים **13-01-19807 סראחין נ. מדינת ישראל** (28/02/13)).

15. הקנס שהושת על המערער (בסך 5,000 ₪), אכן איננו עונש קל, בפרט במצבו של המערער, אך הוא משקף, כמפורט לעיל, התנהלות רבת שנים, בהן נהנה משימוש בבית מגורים רחב ידיים, שנבנה שלא כחוק, וחרף צו בית משפט שהורה לו להרוס את הבנייה.

16. בית המשפט קמא פרס תשלום הקנס ל-50 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים; פריסה רחבה יותר איננה מתיישבת עם מדיניות הענישה. יחד עם זאת, נוכח מצבו של המערער, אני מורה כי המאסר חלף הקנס, יהא 90 ימי מאסר (במקום 220 ימי מאסר שנקבעו בגזר הדין).

בכפוף למפורט לעיל, הערעור נדחה.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ד סיוון תשע"ה, 11 יוני 2015, בהעדר הצדדים.